

“La novel·la té un fil argumental, però tot gira al voltant del personatge de Teresa”

Jordi Tiñena (Barcelona, 1955), autor de novel·les com *Un dia en la vida d'Ishak Butmic*, premi Ciutat d'Alzira 1994, *El comediant de Perpinyà*, *Dies a la ciutat*, premi Pin i Soler 1998, i adaptador de clàssics com el *Tirant o Lo somni*, publica a Arola Editors la novel·la *Peix de gat*.

—Peix de gat és la morralla, comenta el narrador. Per què utilitzeu l'expressió per titular el llibre, una crònica de la Tarragona de la llarga postguerra?

—Per una banda evoca el món dels pescadors, present al llibre, i de l'altra els temps de misèria en els quals transcorre la novel·la. Sé que l'expressió no és gaire freqüent, però el seu sentit es pot deduir fàcilment. El peix que es dona al gat no és el millor.

—La novel·la gira al voltant del personatge de la Teresa, dels homes i les persones que intervien en la seva vida.

—N'és el catalitzador. És el personatge central al voltant del qual es mouen tots els altres, com una constel·lació. És veritat que hi ha un fil argumental, però la novel·la és molt coral. I sí, la Teresa és això, el punt neuràlgic al voltant del qual es desenvolupen tots els altres. A més, la novel·la comença amb l'incendi de la barca familiar, la Tereseta, el final d'una etapa en la vida de Teresa, i a partir d'aquí es reconstrueix la seva vida, amb salts enrere. La novel·la es mou amunt i avall, constantment.

—Heu volgut marcar històricament l'època. La novel·la comença el dia de la mort de Franco, que el feu coincidir amb l'incendi de la barca; recorda la vida dels personatges durant la guerra i la postguerra i es tanca el 23-F, quan, segons un personatge, finalment s'acaba la guerra.

—Els elements històrics són resultat de les servituds de l'acte d'escriure. En començar no tenia intenció de fer-ho així. No sóc dels escriptors que ho tenen tot planificat.

—I com vàreu començar aquesta?

—La primera idea va ser la d'una imatge, la de l'incendi, un fet real que va passar a Tarragona, també, però no el mateix dia. I a partir d'aquí vaig posar personatges al costat de la barca, persones grans i, per tant, amb memòria. Per això el relat recula fins a principi del segle XX. Un cop situat això, la

JORDI PLAY

Jordi Tiñena és autor de la novel·la *Peix de gat*, publicada per Arola Editors.

recerca d'una data que fos significativa ja té sentit.

—Coral, heu dit, però fins a un cert punt. Hi ha molts personatges, però cadascun és tractat a fons, té el seu espai propi.

—En efecte. És coral en el sentit de les veus que hi intervien a l'hora d'explicar la vida dels personatges. El mateix moment pot ser explicat des de perspectives diferents, i hi ha escenes simultànies. En aquest sentit és coral, en el dels narradors. D'una altra banda, els personatges pertanyen al mateix món, comparteixen els mateixos històries.

—La Teresa és més víctima que els personatges que formen part de la seva vida, pel pes que els homes tenen en la societat?

—Sí, però també ho són tots els altres, fins i tot els personatges menors, per culpa de les convencions socials i pel temps que els toca viure. Alguns, pocs, són capaços de fer front al pes feixuc de la història. Sí, Teresa és obligada a casar-se amb un marit

que no s'estima, a aguantar un matrimoni pel pes d'aquesta institució i per un pare que posa els interessos econòmics al davant del respecte a la llibertat de la seva filla.

—La majoria fa la viu-viu, però Teresa va acumulant odi, no es resigna i es revolta.

—Va acumulant força al llarg de tota la novel·la fins que al final fa un pas que per a ella és molt difícil, deixar l'home i començar de nou. De totes maneres, crec que tots viuen una mica a disgust, no acaben d'acceptar prou la vida que porten. El més resignat potser és el mestre, tot i que al final de la novel·la s'adona que ha perdut la vida.

—Es parla molt del Serrallo, el barri mariner de Tarragona, però no és una novel·la sobre el món específic del barri, sinó sobre tota la ciutat.

—Així és. La novel·la és de la ciutat de Tarragona. I això de banda, podria passar en qualsevol ciutat amb un port pescador, no només a Tarragona. Dit això, és evident que la gent de Tarragona hi trobarà tot un conjunt d'elements que busquen la seva complicitat, des de noms d'establiments fins a anècdotes reals, sense que calgui conèixer Tarragona per seguir-la.

Lluís Bonada